

Kvalitetsanalys för barn och elevhälsan läsåret 2013/14

Varje skola har enligt skollagen ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Denna kvalitetsanalys är ett stöd för att dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet och omfattar de målområden Utbildningsnämnden har prioriterat. Kvalitetsanalysen ger en samlad bild av

- resultat och måluppfyllelse,
- analys av resultaten samt
- vilka åtgärder som enheten kommer att vidta för att utveckla verksamheten.

”Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen inklusive elevhälsan. Både inom skolväsendet och hälso- och sjukvården finns bestämmelser och systematiskt kvalitetsarbete.” (Vägledning för elevhälsan; Skolverket och Socialstyrelsen, 2014)

Den hälso- och sjukvård som bedrivs inom skolväsendet regleras bl. a genom hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, (2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. (SOSFS 2011:10) Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (Vägledning för elevhälsan).

Enhetschef	Ylva Bandmann Holmberg
Kvalitetsanalysen omfattar	Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor samt Kunskapsskolan Finntorp, Kunskapsskolan Saltsjöbaden, Maestroskolan, Backeboskolan Da Vinciskolan, Sjölin's gymnasium samt Rytmus

Beskrivning av verksamheten

Fakta läsåret 2013/2014:

Barn och elevhälsan arbetar till största delen i kommunala skolor i Nacka men har även uppdrag i fristående skolor i Nacka samt några fristående skolor i Stockholms kommun.

Yrkeskategori	Antal heltidstjänster HT 2013	Antal heltidstjänster VT 2014	Varav administration
Resultatenhetschef	1	1	
Bitr. resultatenhetschef	1	1	
Skoläkare	2,25	2,25	0,2
Skolsköterskor	27,6	27	0,8

Psykologer	8	8	0,2
Kuratorer	9,04	9	0,2
Talpedagoger	3,8	3,77	
Specialpedagog	0,65	0,65	
Hörselpedagog	0,20	0,20	
Språkpedagog	1 (varav 8 tim admin)	1	0,2
Motorikpedagog	0,75	0,75	
Logoped	2	2	

Nationellt mål

Ur skollagen:

Elevhälsans omfattning

25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Barn och elevhälsan i Nacka

Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och elevhälsan har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje elevs utveckling och lärande.

Mål

Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor skall:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- ska präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund

- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och t ex socialtjänst, landsting samt andra aktörer

Prioriterade områden lå 2013/14

- Förtydliga våra yrkesroller i EHT (vägledningsdokumentet)
- Utveckling av skolsköterskornas hälsosamtal
- Rektors elevvakt för hela elevhälsoteamet i Asynja
- Utveckla samverkan med rektorer

Beskrivning av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete

Varje medarbetare har skriftligt redogjort för sitt arbete. Detta har sedan sammanställts av samordnarna för respektive professionsgrupp. Enhetschefen har sammanställt helheten.

Den medicinska delen i barn och elevhälsan har krav på ett medicinskt kvalitetsledningssystem. Vårdgivaren, i det här fallet huvudmannen för skolan, är ansvarig för detta ledningssystem.

Hälsosamtalen i år 4, år 8 och år 1 i gymnasiet, kundundersökningen samt ungdomsenkäten kan utgöra ett värdefullt underlag för analys av hur barn och elevhälsan når mål och resultat. Betygsstatistik och nationella prov utgör också en viktig faktor för att utvärdera barn och elevhälsans resultat.

Kundundersökningen genomförs varje år. Där finns frågor som berör barn och elevhälsans verksamhetsområde. Varje skola borde analysera resultaten tillsammans med elevhälsapersonalen på respektive skola.

Viktiga händelser under året

- Vi har anslutit psykologerna till Asynjas datajournalföringssystem
- Under hösten 2013 genomfördes en föreläsning för både elevhälsans personal samt rektorer för att utveckla EHT-teamens arbete ute på skolorna.
- Vägledningsdokumentet som kom i april/maj månad och var efterlängtat, betyder mycket för elevhälsan och stärker våra roller i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och är utvecklande för elevhälsoteamen. Elevhälsans medicinska insatser beskrivs utförligt i vägledningen. Dokumentet har implementerats bland barn och elevhälsans personal.

- Enhetschef och biträdande enhetschef har gjort besök i alla kommunala skolors elevhälsoteam
- Representanter från pedagog och logopedgruppen har varit i Prag på en internationell IT-konferens, angående hjälpmedel för barn i behov av särskilt stöd.
- Under läsåret 2013/14 har skolkuratorerna arbetat med att utöka och förstärka vår samverkan med socialtjänsten, myndighetssidan.
- Införande och fortbildning i SIP
- Barn och elevhälsan har fått stimulans bidrag i två olika två projekt under 2013/2014.
- Händelser av mer katastrof är olyckan i Orminge, där flera av elevhälsans personal var involverade och samverkade med räddningstjänst socialtjänst och kyrkan.

Fortbildningsinsatser under året

- Filmen Återträffen, (mobbning, utanförskap),
- föreläsning om självskadebeteende,
- OCD-information,(information om tvångsbeteende hos barn och elever)
- information från Valfärd samhällsservice öppna insatser samt BUP
- skolsköterskedagarna,
- skolkuratorsdagarna,
- psykologdagarna
- intern fortbildning om språkstörning bl a
- Ledningsgruppens besök i Uppsala kommun
- Information om Google Apps och Schoolsoft

Normer och värden

Hälsofrämjande och förebyggande arbete när det gäller normer och värden görs i alla de olika professionsgrupperna. Det är ett förhållningssätt som genomsyrar varje möte med elev och eller vårdnadshavare.

I skolsköterskans möte med eleven i hälsosamtalet diskuterar han/hon värdegrunden samt hur eleven skall kunna anamma en hälsosam livsstil.

Genom barn och elevhälsan personal på skolor är de i sin profession också förebilder. På skolor blir olika situationer ofta tolkade som akuta och skolan vill agera snabbt. Många gånger är situationen inte akut, utan det finns en liten tid för eftertanke. Eftertanke leder ofta till ett mer överlagt och genomtänkt agerande.

Barn och elevhälsans personal är ofta är involverad i likabehandlingsarbetet och krisgruppen på skolan.

Elevhälsans personal har stor erfarenhet och lyckas oftast att hitta eleverna som behöver stöd./ krishantering. Omfattningen av akuta insatser kan dock förhindra det förebyggande arbete.

Trygghet, ordning och arbetsro

Flertalet av barn och elevhälsans personal deltar i skolornas EHT team, trygghetsteam och krisgrupper. Ofta har kurator ansvar för att Likabehandlingsplanen uppdateras och implementeras.

Frågorna i hälsosamtalet som skolsköterskorna genomför i år 4, år 8 och år 1 i gymnasiet innehåller flera frågor kring trivsel och arbetsro i skolan. Resultatet från dessa kan användas tillsammans med kundundersökningen.

Exempel. Ett utdrag ur Asynja och frågorna vid hälsosamtalet.
Statistik år 8 alla elever i Nacka kommunala skolor

5. Jag har arbetsro på lektionerna		
3.1.	alltid	138
3.2.	ofta	555
3.3.	ibland	132
3.4.	sällan	26
3.5.	aldrig	1
	Ej svarat	19

6. Jag kan koncentrera mig på lektionerna		
4.1.	alltid	194
4.2.	ofta	496
4.3.	ibland	134
4.4.	sällan	30
4.5.	aldrig	1
	Ej svarat	16
7. Jag känner mig stressad över skolarbetet (betyder pressad, jäktad, inte hinna med)		
5.1.	aldrig	37
5.2.	sällan	256
5.3.	ibland	358
5.4.	ofta	164
5.5.	alltid	40
	Ej svarat	16

	svarat	
--	--------	--

9. Har du själv blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad				
(t.ex. kallad för nedsättande kommentarer, knuffad och liknande)				
		nej	ja	Ej svarat
6.1.	av andra elever i skolan	749	104	18
6.2.	av vuxna i skolan	823	23	25

Uppdragen för barn och elevhälsans personal består ofta i att utreda konflikter och kränkningar mellan elever samt elevers svårigheter i kamratrelationer. Om en elev bedöms av vara ledsen och nedstämd kan barn och elevhälsans personal vara behjälplig vid en utredning av elevens svårigheter .

På de flesta skolorna har andelen elever som haft individuell kuratorskontakt har till övervägande del varit flickor.

Skolkuratorerna har gemensamt gått en tredagarsutbildning i skolsocial utredning – EBIC, ett instrument för att göra mer kvalificerade utredningar under 2013/14.

Skola och hem

Kurator, skolsköterska eller psykolog är ofta en länk mellan skola och hem. Elevhälsans personal kan fungera som medlare och i vissa fall vara föräldrarnas eller elevens ombudsman. Elevhälsans personal medverkar vid föräldramöten för hela skolan och i enskilda klasser.

Övergång och samverkan

Ett av målen för elevhälsan är att samverka med landstinget och andra instanser inom kommunen som t.ex. socialtjänsten.

Skolsköterska, skolläkare kurator psykolog, talpedagog eller logoped deltar vid behov vid överlämningar mellan förskola och skola eller vid byten av skola. De kan också fungera som informationsbärare mellan skola, socialtjänst, utredningsteam, sjukvård, BUP, BVC och samhällets övriga instanser.

Ofta är det kurator eller skolsköterska som initierar och skriver orosanmälan till socialtjänsten.

Under hösten 2013 påbörjades ett samarbete mellan mottagningsgruppen på socialtjänsten och barn och elevhälsans kuratorer.

Följande samverkansgrupper deltar barn och elevhälsans personal i

- Deltar i mottagarteamet för elever i särskolan
- Strategisk samverkan mot ANDT
- Samverkan mot våld i nära relationer
- ABC (föräldrautvecklingsprogram)
- Planering och genomförande av föräldraföreläsningar i Nacka kyrka
- Ridlägret Nybygget
- Brå/Trå
- Nätverk Sicklaön
- BOPS/Busan
- BUS
- SSP
- Våra viktiga barn
- Samverkan med skolläkare på Värmdö och skolläkarna i Nacka kommun
- Biträdande enhetschefen tillika verksamhetschefen samverkar med andra skolsköterskor med ledningsansvar i länet.

Trender och framtida arbete

- Digitalt journalsystem för psykologer och logopedier,
- Fortsatt samverkan och informationsutbyte med socialtjänsten
- Utveckling av elevhälsosamtalen
- Utveckla mål och nyckeltal för barn och elevhälsan
- Pröva nya metoder och arbetssätt för att stötta skolledning och pedagoger ute på skolorna
- Pröva nya metoder för talpedagogernas verksamhet
- Besök i skolornas områdesmöten tillsammans med chefen för mottagningsgruppen inom socialtjänsten

Barn och elevhälsans personal vill arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande. Det kan vara i projekt som vänder sig till både ledning, personal, elever och föräldrar där man arbetar på gruppnivå och över tid förstärker både kunskap och förhållningssätt. De kan ha olika teman. T.ex. ”hur man är mot sin kompis”, ”integrering i klassrummet” och ”förhållningssätt inom familjen”.

All personal inom barn och elevhälsan har föräldrasamtal och ett observandum är att flera föräldrar och barn har en stark oro för olika situationer. Många föräldrar visar en osäkerhet i förhållningssättet mot sina barn och framförallt i att vara en tydlig vuxen.

Barn och elevhälsans personal deltar i diskussioner och planeringar av integrering av alla barn i klassrummet och i den ordinarie undervisningen i skolan, dels hur det ska fungera socialt och dels vilka metoder som kan bli bra. Detta arbete skulle behöva utvecklas.

Arbetet med de elever som har stor frånvaro och barn som utvecklat ett motstånd mot att vara närvarande i skolan har pågått hela detta läsår. Flera skolor har utarbetat en plan för att motverka detta både inom skolan och i samverkan med både BUP och Socialtjänsten.

Sedan två och ett halvt år har kuratorerna haft uppdrag även i F-6 skolorna. Uppdragen varierar från heltid på en skola, till sex timmar per vecka på en skola.

I takt med att F-6 skolorna involverar kurator i elevhälsoarbetet på skolan så ökar också behovet av mer kuratorstid väsentligt.

Ett utvecklingsarbete har startats kring hälsosamtalen i åk 4, 8 och år 1 på gymnasiet.

Rutinerna för att motta nyanlända invandrarelever, elevernas behov i särskolan är andra prioriterade arbetsuppgifter som några grupper av skolsköterskor skall vidareutveckla tillsammans med skolledare. En särskild arbetsgrupp kring ANDT kommer att startas under hösten.

Barn och elevhälsans personal ser en oroande trend med ökad psykisk ohälsa i yngre åldrar, och känner oro kring drogproblematiken för gymnasieelever samt ökat antal elever med neuropsykiatriska diagnoser.

Elevakten kommer att införas på tre skolor hösten 2014 på försök.

Asynja vårt datorjournalssystem importerar elevuppgifter från Nacka 24. Det finns allvarliga problem/brister med denna import av uppgifter, då det finns skolor som inte har Nacka 24 och dessa elever då fattas i systemet eller blir dolda i vårt journalssystem. Risken finns att kontroller som skall göras inte uppmärksammas eller missas. Dokumentation kring eleverna blir inte patientsäker.

Vi erbjuder i mån av tid HLR utbildning till skolorna då 5 av våra medarbetare har denna kompetens.

Då några i personalgruppen inom barn och elevhälsan arbetar som specialpedagoger bidrar de till att utveckla arbetet när det gäller, åtgärdsprogram, specialpedagogiska insatser och nya förhållningssätt enligt skollagen, på skolorna.

Pedagog- och logopedgruppen

Pedagog och logopedgruppens samt förskolepsykologens tjänster finansieras via avtal eller beställning av lösa uppdrag av skolorna och förskolorna.

Förskolor och skolor fortsätter att *uttrycka behov av* handledning gällande barn med språk-, läs och skrivsvårigheter – men antalet avgränsade uppdrag minskar. Det kan vara en kostnadsfråga eller okunskap om vilka tjänster som erbjuds i den avtalsbaserade verksamheten hos talpedagoger och logopedier. Pedagog och logopedgruppen har fått fler förfrågningar när det gäller uppdrag barn/elever med AST autismspektrumtillstånd.

Pedagog och logopedgruppen har också upplevt en ökad efterfrågan på talpedagoginsatser från skolor – men vi har inte kunnat motsvara denna, p.g.a. otillräckliga resurser.

Våra två logopederna arbetar på språkförskolan Delfinen samt i kommunikationsklasserna i Sickla och Jarlaberg, samt även med avgränsade uppdrag inom språk- och kommunikation.

Förskolepsykologen ger personalen i förskolorna konsultation och handledning kring enskilda barn, kring barngrupper och föräldrar och föräldragrupper. De får även stöd i gruppansättning, utformande av rutiner för att ge barnen större trygghet, arbetssätt och förhållningssätt till olika barn och föräldrar beroende på problematik.

Förskolepsykologen arbetar också som stöd i kriser, både katastrofer som brand, men också vid dödsfall och svår sjukdom både bland barn, föräldrar och personal. Förskolechefen ger även handledande samtal till förskolechefer.

Fakta från verksamheten;

Förebyggande och hälsofrämjande insatser som pedagog och logopedgruppen erbjuder eller medverkar i

- ”Våra viktiga barn” - familjestödjaruppdrag med aktiviteter och föreläsningar för både föräldrar och barn
- Fortbildning/utbildning (om tal-, språk-, läs-, skrivutveckling, hälsofrämjande arbete och motorik) för pedagoger i förskola och skola
- Information/frågestunder för föräldrar (på föräldramöten i förskola/skola, samt öppna förskolan) om hur man skapar goda förutsättningar för tal-, språk- läs- och skrivutveckling
- Handledning till pedagoger i förskola och skola
- Fonologiska satsningen - fonologisk screening och stimulans av fonologisk medvetenhet för 6-åringar – i syfte att underlätta läsinlärningen och förebygga läs- och skrivsvårigheter
- Screening av tal- och språk i förskoleklass – tidig upptäckt och insats
- Samarbete mellan Stockholms läns landsting/Nacka kommun/Jarlabergs skola om språkförskolan Delfinen.
- Föräldrautbildning (föräldrar på språkförskolan)
- Hörselpedagogisk verksamhet
- Implementering av ABC föräldrareträffar i Nacka (En gruppledd utbildning och 8 föräldragrupper genomförda under 2013/2014)

Pedagog och logopedgruppens avtal med kommunala och fristående enheter

- Antal löpande avtal kommunala kunder skola: 25 (på vissa skolor ingår förskola)
- Antal löpande avtal kommunala kunder förskola: 1
- Antal löpande avtal fristående kunder skola: 3
- Antal löpande avtal fristående kunder förskola: 1

- Antal löpande avtal med Utbildningsenheten U: 2 (fonologiska satsningen, olika språksatsningar förskola/öppna förskolan)
- Tal- och språkverksamhet: samarbete mellan Stockholms läns landsting/Nacka kommun/Jarlabergrs skola om språkförskolan Delfinen
- Samarbete med Stockholms läns landsting och SPSM när det gäller hörselpedagoguppdrag
- Avtal med Socialtjänsten och u-enheten: 1 (samordnarfunktion för implementering av ABC föräldrautvecklingsprogram)
- Avtal med Socialtjänsten angående Våra viktiga barn; föreläsningar, samtal, kurser för barn och föräldrar)

Framtids/utvecklingstankar

- Vi vill arbeta *ännu* mer förebyggande och hälsofrämjande än vi redan gör, och i större utsträckning handledande och fortbildande än vi nuläget – det behövs insatser på både organisations-, grupp- och individnivå, för att förflytta fokus mer åt det håll skollagen förespråkar.
- Mer samverkan mellan professioner inom barn och elevhälsan önskvärt – t ex möta uppdrag tvärprofessionellt talpedagog – psykolog.
- Mer riktade resurser till förskolan/tidiga insatser
- Nacka är värd för den nationella språkförskolekonferensen 2015

Nätverk och samverkanspartners inom/utom kommunen

- Nätverk för logopedier och talpedagoger Nacka/Värmdö
- Nätverk *Tal, språk och kommunikation* SPSM
- Hörselpedagognätverk SPSM + SLL
- Svenskt nätverk för anpassad fysisk aktivitet (*SNAFÅ*)
- Språkförskoleföreningen
- Logopedier på språkförskolor i /SLL
- Logopedier inom primärvården, SLL
- Neuropsykiatriska utredningsteam vid ex Nacka BLM, Sachsska barnsjukhuset, Farsta BUP.
- BUP Ektorp
- Talpedagoger i förskolan (*TALFÖR*)
- Specialpedagogiska nätverket
- Svensklärarnätverket
- Utbildningsenheten
- Barn och ungdomslogopedier i Stockholm, med omnejd (*BUL*)
- Naturskolan, Velamsund
- STAD/PLUS-enheten (implementering ABC föräldrautvecklingsprogram)

Pågående/planerade projekt som pedagog och logopedgruppen ansvarar för/medverkar i

- Projektet "Identitet, kommunikation och rörelse för barn med hörselnedsättning" fick stimulansbidrag med 50 000 kr inom projekt "Tidiga insatser" – planerades under våren 2014 för att genomföras och redovisas höstterminen 2014.
- Projektet "Strategi för språk-, läs- och skrivutveckling i Nacka kommunala förskolor och skolor" startade på uppdrag av Valfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Enhetschef barn och elevhälsan
Nacka kommunala skolor